Autor Guste Santini
Ponedjeljak, 28 Siječanj 2002 11:57

Zadnjih dana novine, na svojim naslovnim stranicama, najavljuju mogući raspad Koalicije. Vodeći dužnosnici SDP-a na to otvoreno ukazuju. Dvoboj Budiša – Radoš svemu daju dodatni poticaj. U javnosti se stiče dojam da bi eventualna pobjeda Budiše definitivno ubrzalo proces raspada Koalicije a time i prijevremene izbore. U narednih nekoliko dana će se vidjeti tko je pobjedio i da li pobjeda Budiše znači raspad Koalicije. Bilo kako bilo nezadovoljstvo u Koaliciji raste. Tomčić svojim opservacijama eksplicite ukazuje na neodrživost nekih politika i kritički opservira događeno. Prošle su dvije godine nitko se ne smatra dovoljno jakim da bi na eventualnim izborima ostvario bolji rezultat i time poboljšao svoju poziciju na političkoj sceni. Zato se o problemima ne govori dovoljno otvoreno. SDP bi svakako prošao lošije i to političar kao što je Račan jasno uočava i tom prilagođava svoju politiku odnosno retoriku.

Rezultati u protekle dvije godine na privrednom planu ne mogu dobiti prolaznu ocjenu. Činjenica da su mnogo toga naslijedili od prethodne vlasti više nije ni alibi. Naime, i prije siječnja 2000. godine se je znalo u kakvom je stanju država. Tadašnji pobjednici na izborima morali su javno objaviti stanje – dijagnozu – hrvatske privrede. Oni to nisu učinili. Autor ovih redaka to je javno (i na ovim stranicama) tražio. Autor ovih redaka - dok je svojim radom podržavao SDP i promjenu vlasti – zahtjevao je javno obznanjivanje stanja hrvatske privrede što je tada bilo podržavano. Vrijeme sve mjenja i ovaj moj zahtjev je pao u zaborav. HDZ koji se je «izvukao», što bi rekli dalmatinci, «lišo» svakako neće propustiti priliku da ukaže kako je hrvatska privreda u odista žalosnom stanju a zaduženost raste iz dana u dan. O tome najbolje govori nemogućnost isplate dospjelog anuiteta prema inozemstvu te zamjenu istog novom emisijom obveznica koja se je upravo dogodila u Londonu.

Smanjenje javne potrošnje, daljnje povećanje nezaposlenosti i nužno održanje fiksnog tečaja jasno identificiraju manevarsku sposobnost Koalicije. Naime, vanjski dug je dostigao gornju granicu i nije realno očekivati da će se isti znatnije povećati novim zaduženjem. Vjerojatnije je da će se povećati uglavnom konvezijama za iznos kamata. Otaje mogućnost unutarnjeg zaduženja što se obilatno koristi. Kako bi država mogla namirivati svoju glad za dodatnim sredstvima mora ponuditi svojim vjerovnicima (inozemnim bankama osnovanim po hrvatskim zakonima) sigurnost koja njima odgovara. To je danas i sutra fiksni tečaj. Aprecijacija kune, ignoriranjem realne inflacije, znači okoštavanje privredne strukture na sve nižem stupnju privredne aktivnosti što donosi novu nezaposlenost i otvaranje deflatorne ali i dinamiziranje spirale sve veće i dublje krize. Socijalni dio programa također će se sužavati. I tako dalje. I tako dalje.

Prema tome, stanje u privredi se neće poboljšati što će rezultirati dodatnim socijalnim problemima u uvjetima sve manjih materijalnih mogućnosti Koalicije da s tim problemima izađe na kraj. To je šansa da se konačno zapitamo: Gdje plovi ovaj brod? Deseci napisa na ovim stranicama kao i ove stranice u cjelini neprekidno ukazuju na rastuće probleme. Pažljiviji čitaoci ovih stranica najprije su se javljali osporavajući moje napise, potom šutnjom a danas mi sugeriraju da objavim u posebnoj knjizi svoje napise odnosno moje intervjue koje sam objavio na ovim stranicama. Priznanje svakom godi pa i meni. Ipak draže bi mi bilo da se stvari mjenjaju na bolje. Ovako ću vjerojatno poslušati moje vjerne čitaoce i objaviti napise sa ovih stranica.

Na kraju valja ukazati da nam kroz desetak dana predstoje razgovori i pregovori s MMF-om koji će biti nanovo komentirani kako je to dobro za Hrvatsku. Druga je stvar da osobno neznam niti jednu zemlju koja je poštujući pravila MMF-a učinila dobar rezultat. Poznati su mi upravo suprotni slučajevi. Primjer sudsjedne nam Slovenije jasno pokazuje da je moguće ostvariti velik rezultat bez MMF-a. Samo da posejtim danas Slovenija ima 10.000$ dohodak per capita i gotovo 17.000 $ ako se isti mjeri po kupovnoj snazi. Ovno znači da Slovenija provodi aktivnu politiku. Ova diferencija tečaja – mominalnog i kupovne snage - znači odlučnu politiku usmjerenu prema izvozu i nije čudo zašto Slovenci postaju dio razvijenog svijeta a mi tonemo u sivilu i krećemo se prema nerazvijenima.

Zaokret je moguć ali to zahtjeva da na temelju ustavnih odredbi jasno definiramo svoju strategiju taktiku i operatiavnu politiku. Zadržati postojeći kurs znači sigurno izgubiti i dodatno smanjiti šanse našim nasljednicima. Na to nemamo pravo.

Zaključujem da postojeća politika neminovno znači dodatno usložnjavanje problema. Nikakvi nam izbori ne trebaju ako se ona ne izmjeni. Bez obzira tko obanšao vlast mora znati da su ga građani birali da im bude bolje i da su obvezni prema svojim biračima odnositi se na odgovoran način i to ne da bi preživili danas već da bi bolje i sigurnije živili sutra.